La biblioteca personal: integrant la biblioteca en la societat en xarxa

Jens Thorhauge

Aquest text va ser publicat originalment a: *"Emerging visions for access in the 21st century library"*, CLIR Conference proceedings (April 21-22, 2003).
URL original: http://www.clir.org/pubs/reports/pub119/thorhauge.html

La traducció catalana ha estat feta, amb permís de l'autor, per Jaume Rufí (Biblioteca de la Universitat de Girona)

L'autor és el director de l'Autoritat Nacional Danesa per a Biblioteques ("Danish National Library Authority"). Correu electronic: jth@bs.dk

RESUM

El text presenta el "model danès" d'organització d'un sistema bibliotecari únic i coherent com a mitjà per asegurar l'accés universal, personalitzat i quotidià a la informació en tota mena de suports i també la reinterpretació del paper de les biblioteques i dels bibliotecaris en la societat de la informació.
La base del model és una llei-marc, combinada amb l'actuació de la Danish Nacional Library Authority (DNLA), que encoratgen la cooperació en tots els àmbits, el desenvolupament professional i la creació de nous serveis, entre els quals destaquen els que es presenten a través del portal nacional de les biblioteques daneses (bibliotek.dk), incloent-hi el cataleg col· lectiu i d'altres com ara la referència electrònica i els portals temàtics.

El tema d'aquest simposi[*], visions sobre l'accés en la biblioteca del segle vint-i-u , comprén un ventall ampli de problemes que són, essencialment, tecnològics i d'organització. Alguns d'aquests problemes es poden tractar en el marc d'una discussió sobre els nous papers de la biblioteca en la societat civil. Em centraré però en la presentació d'un model d'organització per al desenvolupament de serveis bibliotecaris basat en una estratègia que entén totes les biblioteques com a socis cooperant dins un sistema coherent més que com a institucions aï llades.

POCS MITJANS PER A UN ACCÉS REAL

La meva perspectiva sobre l'accés, que probablement comparteixo amb la majoria dels meus col· legues, no és pas nova. Pot ser expressada breument com accés per a tothom a tot el material publicat en qualsevol suport. Almenys per al suport paper, aquesta visió ha estat al darrere del programa de l'IFLA, Universal Availability of Publications (UAP) des de fa dècades. Més enllà, aquesta visió proposa que el material sigui presentat i estigui organitzat de manera que sigui fàcilment accessible per a tants grups com sigui possible. L'accés hauria d'estar integrat en la vida de cada dia i l'objectiu final seria el que defineixo com "la biblioteca personal", que genera recursos d'informació des d'un perfil individual específic enllaçat amb un servei de biblioteca. Un tercer element d'aquesta visió són els recursos per a l'aprenentatge, com ara l'accés als programes d'alfabetització informacional ("information literacy") i d'introducció a les noves tecnologies organitzats per la biblioteca. El fet que aquestes visions bàsiques no siguin gaire noves posa de manifest que encara no s'han fet realitat i que encara no s'ha respost la pregunta sobre com arribar-hi. Per tant, agraeixo a aquest simposi l'oportunitat que em dóna per presentar el que anomeno "el model danès," una estructura dins la qual les biblioteques canvien la seva natura organitzativa per tal d'adaptar-se a la societat de la informació. Les tecnologies poden llavors esdevenir aliades en la connexió dins uns sistema coherent, fins i tot en camps tradicionals com ara la formació de la col· lecció. El meu punt de partida és aquest: no ens manquen les visions sobre l'accés en el segle vint-i-u, els que ens manca són mitjans eficients per fer-les realitat.

Aquest concepte d'un únic sistema bibliotecari coherent és fàcil d'entendre, però no és tan fàcil arribar-hi. El concepte va ser desenvolupat en un país petit on ens veiem obligats a compartir recursos per trobar les solucions més eficients, però no veig cap raó per no pensar de la mateixa manera en paï sos grans. La idea d'un únic sistema parteix de la convicció que les demandes presents i futures per a un accés fàcil a la informació només poden ser satisfetes per grans biblioteques o per grups de biblioteques i que com més aquestes cooperen per crear serveis, més amigables els fan. És doncs necessari que totes les biblioteques treballin conjuntament per fer possible un accés efectiu a la informació, però és tracta també d'una qüestió de rendibilitat. En un país petit com Dinamarca, l'expressió "totes les biblioteques" s'ha de prendre literalment. En paï sos grans, un enfocament federal en algunes àrees sembla el més adient, mentre que en altres l'enfocament a nivell d'estat[**] o regional potser és més apropiat. Malgrat tot, aquesta perspectiva d'un sistema únic és un repte important per al pensament institucional i el comportament cultural tradicionals. Evidentment però, no és possible establir una nova estructura organitzativa d'un dia per l'altre; cal temps i planificació estratègica.

NOUS PAPERS A PARTIR D'HABILITATS TRADICIONALS

Abans d'anar més enllà en la presentació del model danès, deixeu-me fer-vos algunes observacions generals sobre els papers emergents de la biblioteca, també il· lustrats per l'exemple danès. El primer article de la *Act Regarding Library Services*[1], que va ser aprovada pel parlament danès el 2000, estableix:

---

[*] Nota del traductor: el nom del simposi era *"Emerging visions for access in the 21st century library"*, CLIR Conference proceedings (April 21-22, 2003)

[**] Nota del traductor: es refereix a estats de paï sos federats

> L'objectiu de les biblioteques públiques és promoure la informació, l'educació i l'activitat cultural fent disponibles els llibres, les publicacions periòdiques, els llibres sonors ("talking books") i altre material adient, com ara música enregistrada i recursos d'informació electrònica, incloent Internet i els multimèdia (Part I, sec. 1).

La missió de promoure la informació, l'educació, i l'activitat cultural ha estat inclosa en l'encapçalament de les lleis daneses sobre biblioteques des de ja fa gairebé mig segle i es pot trobar en declaracions i en la legislació sobre biblioteques de molts països. Crec que la missió bàsica de les biblioteques no ha canviat des de fa molt de temps. Les biblioteques donen accés a la informació, matèria primera per al coneixement, que es considerada pel Banc Mundial com el factor més important en la creació i el manteniment d'estats del benestar. Les biblioteques són pedres angulars en la construcció de poblacions democràtiques i il·lustrades; estan relacionades amb la recerca i l'educació en tots els seus nivells, promouen la cultura i donen suport a la creació i al manteniment de les identitats culturals. Bàsicament, la missió de les biblioteques en la societat civil és ajudar a la gent a gestionar i millorar les seves vides. Aquí, les paraules claus serien: aprenentatge, comprensió, discerniment i inspiració. Tot això ja se sap, però massa sovint hem de reinterpretar allò que és conegut perquè sigui ben entès.

Les autèntiques novetats en el fragment de la norma que he reproduït abans són, per descomptat, els nous suports i la tecnologia. Els text ens indica que una biblioteca ja no és definida com una col·lecció de llibres sinó com una institució que dóna accés a la informació, sense que importi el format o el suport en els quals aquesta s'emmagatzema. Aquest canvi en la definició implica un canvi important en els mètodes per acomplir la missió de la biblioteca. Els nous mètodes es poden també expressar mitjançant la definició de nous papers per a la biblioteca. The Public Libraries Mobilising Advanced Networks (PULMAN), un projecte finançat per la Comissió Europea, està integrat per biblioteques públiques capdavanteres de gairebé tots els països d'Europa. En un manifest publicat el març de 2003, PULMAN va establir els quatre objectius del suport de les biblioteques públiques[2]:

- democràcia i ciutadania
- educació permanent
- desenvolupament econòmic i social
- diversitat cultural

La manera com es defineixen i es discuteixen aquests papers ha evolucionat en els darrers 10 anys, però la idea que les biblioteques sostenen la democràcia i una ciutadania activa donant suport a l'educació de la gent en tots els nivells data del període de la Il·lustració a la segona meitat del segle divuit a Europa i als Estats Units. I mentre que l'impacte de la informació i del coneixement sobre el desenvolupament econòmic i social s'ha reconegut també, genèricament, al menys des de l'inici de la industrialització, la idea d'aprendre durant tota la vida és probablement el concepte més nou que afecta al paper de les biblioteques, tot i que, en la pràctica, les biblioteques fa temps que recolzen el que avui s'entén com educació permanent. Així, per exemple, trobareu que en molts països s'ha popularitzat la noció de la biblioteca pública com la universitat del poble.

¿És que potser aquesta noció ens indica que no estan emergint nous papers? No ho crec; més aviat la idea és que es desenvolupen nous papers a partir d'habilitats tradicionals. Deixeu-me mostrar-vos alguns exemples del funcionament d'aquest procés. El més revolucionari el constituiria la integració de l'accés a la informació en la vida quotidiana amb serveis via web com ara catàlegs, col·leccions d'enllaços, guies d'Internet, portals temàtics i per descomptat, accés al màxim de documents a text complet que sigui possible. Produïm informació i hi afegim valor, fent que la informació apropiada sigui més fàcilment accessible. També endeguem i dirigim programes d'alfabetització informacional i d'introducció a les noves tecnologies i, de la mateixa manera, donem suport a l'aprenentatge informal i a l'autoaajuda en tots els camps. La majoria de biblioteques intenten integrar activitats tradicionals com ara la promoció de la lectura i de la cultura en els seus programes i amb aquesta integració, troben sovint altres maneres d'explorar noves possibilitats.

Un erudit danès va definir els papers de la biblioteca pública incloent-hi quatre centres : centre d'informació, centre d'aprenentatge, centre cultural, i centre social (Andersson i Skot-Hansen 1994). Tots aquests papers poden ser subdividits organitzant l'accés per a propòsits més específics de la manera més convenient. Un bon exemple d'aquesta organització es pot veure a la biblioteca pública central de San Francisco, on hi trobareu centres sobre ocupació i carreres professionals, empreses i tecnologia, cultura afroamericana i estudis gais i lèsbics.

EL MODEL DANÈS[3] : BIBLIOTEQUES I AGÈNCIES GOVERNAMENTALS COOPERANT SOTA LA LLEI

La filosofia i la concepció de biblioteca del model danès no són fonamentalment diferents de les d'altres estats del benestar democràtics amb sistemes bibliotecaris desenvolupats. La diferència rau en l'organització i en la seva capacitat de generar resultats de forma més ràpida i extensiva que la d'altres paï sos que treballen amb el mateix objectiu. La base del model és una legislació actualitzada en forma d'una llei-marc, combinada amb la presència d'una agència governamental que fomenta les activitats que encoratgen el desenvolupament i la cooperació. El nombre de programes oferts ha conduï t a una canvi del paradigma i, mentrestant, la biblioteca ofereix serveis virtuals cada vegada més específics.

Dinamarca és un país antic, ric però petit, amb només 5.2 milions d'habitants. El país està envoltat pel mar llevat dels prop de 70 quilòmetres que limiten amb el nord d'Alemanya i va ser constituï t com a regne fa més de 1.000 anys i això fa que la seva cultura sigui extremadament homogènia. S'hi parla el danès, una llengua que genera anualment uns 16.000 registres bibliogràfics per a la nostra bibliografia nacional. Els seixanta-quatre per cent de la població és usuària de la biblioteca pública, i la meitat d'aquest percentatge la utilitza mensualment. El vuitanta-u per cent dels nens són usuaris de la biblioteca pública, i tots els escolars són usuaris de les biblioteques dels seus centres. El vuitanta per cent de la població té accés a Internet. Més de 100 biblioteques de recerca cooperen en serveis virtuals orientats preferentment als campus, dins la Denmark's Electronic Research Library.

La primera responsabilitat sobre les biblioteques públiques es situa a nivell municipal, mentre que, en general, les biblioteques de recerca del govern s'integren en la universitat o en l'altra institució a la qual serveixen. Les biblioteques dels comtats, finançades pel govern, es regulen mitjançant contractes-programa entre la Danish National Library Authority i els municipis que són titulars d'aquests equipaments, que donen suport a les biblioteques públiques del seu comtat mitjançant el préstec interbibliotecari, l'assessorament i la formació permanent. Tots els centres d'ensenyament primari tenen la seva biblioteca escolar, que està obligada per llei a cooperar amb la biblioteca pública local.

Les biblioteques daneses treballen en la perspectiva d'un únic sistema bibliotecari coherent**,** però tot i el progrés, el conflicte entre el concepte tradicional de la biblioteca i la seva cultura de treball i la biblioteca en xarxa de la societat d'informació es reconeix de forma oberta.

Presentaré breument alguns dels elements del model danès, entre els quals la *Act Regarding Library Services* és el més important. Des de 1920 i fins a aquesta darrera llei, aprovada el 2000, les activitats de les biblioteques públiques daneses han estat regulades per la legislació nacional. La llei es fonamenta en el concepte de biblioteca híbrida i voldria crear el marc per satisfer les necessitats dels usuaris en la societat de la informació. S'hi estableix explícitament que les biblioteques treballin conjuntament en el préstec interbibliotecari i que les biblioteques de l'estat i les biblioteques dels comtats han de compartir les seves col· leccions sense càrrec per a les institucions peticionàries. De la mateixa manera, les biblioteques públiques i les biblioteques escolars estan obligades a cooperar. Tots els serveis bàsics són gratuï ts, la qual cosa significa que tot tipus d'accés als materials de les biblioteques és lliure per a tothom, i que totes les biblioteques han de poder mantenir les seves col· leccions. Tots els municipis, fins i tot els petits amb menys de 5.000 habitants, gestionen un servei de biblioteca a càrrec de professionals.

Aquesta norma també estableix que totes les biblioteques han de donar accés a Internet i accés electrònic als seus serveis, mentre que l'estat ha de procurar per l'accés via web al catàleg col· lectiu. Aquest pot ser considerat com un altre pilar del model danès. Els darrers deu anys, els catàlegs col· lectius de les biblioteques públiques i els de les universitàries i altres biblioteques de recerca s'han fusionat en una sola base de dades; la DanBib-base, que conté registres bibliogràfics de totes les biblioteques daneses fins a sumar 17 milions de registres. Aquesta base de dades és la plataforma per al nou portal nacional web de les biblioteques daneses, bibliotek.dk (www.library.dk)[4]. Mitjançant aquest portal, podeu buscar i sol· licitar qualsevol títol dipositat a les biblioteques daneses i destinat al préstec. Podeu escollir la biblioteca on el recollireu i, si el llibre està a la venda, fins i tot el podeu encarregar. En algunes zones, fins i tot podeu demanar que us el lliurin a casa per una tarifa determinada. En el camp de la cooperació en el préstec, el servei de library.dk fa realitat la visió d'un sistema bibliotecari coherent. Dins aquest servei via web funciona un sistema fiable de distribució que porta de manera eficient els títols sol· licitats a la biblioteca seleccionada. La base de dades està organitzada de manera que les peticions s'encaminen a la biblioteca més propera. I per a l'usuari, library.dk és un sistema coherent, que tan sols demana que es prengui un cistell virtual i es triï n els llibres, articles, CDs o vídeos i llavors es sol· licitin o s'encarreguin.

El portal també conté un nombre creixent de documents a text complet i l'objectiu és que més i més registres bibliogràfics donin accés als documents amb text complet amb un sol clic. El portal és alguna cosa més que una base de dades que permet cercar i sol· licitar; també dóna accés a uns 20 serveis via web. Un bon exemple de cooperació entre biblioteques ens el dóna la manera com s'organitza el servei de referència electrònica. Hi participen quaranta biblioteques i tot i que la majoria són biblioteques públiques, s'hi han afegit un nombre creixent de biblioteques universitàries. Les consultes es poden fer via xat, correu, o telèfon 84 hores a la setmana i mentre que el nombre d'usuaris i de biblioteques participants està augmentant, el nombre dels taulells locals de referència disminueix. Un servei de referència electrònica per als nens ha estat també un èxit. Un altre servei el representen els portals temàtics, que condueixen a una varietat de recursos, des d'enllaços a material pel qual és té llicència, tal com enciclopèdies i altres classes de contingut digitalitzat. Música, art, gastronomia, medicina i transport són alguns exemples dels temes tractats. En el lloc web hi trobareu també una biblioteca infantil virtual, anomenada DotBot. També s'hi ofereixen diferents serveis informatius especials, com ara recursos per a immigrants i minories ètniques; un e-zine de ficció; i una enciclopèdia electrònica d'escriptors danesos de ficció, produï da per una xarxa de biblioteques, que conté retrats, bibliografies actualitzades i exemples de textos.

Un tercer component del model és el paper de l'oficina estatal—la Danish National Library Authority (DNLA) (que no s'ha de confondre amb la Biblioteca Nacional)— que és significatiu pel desenvolupament de biblioteques; públiques i acadèmiques. Aquesta entitat és l'organisme consultiu central del govern en el camp, assumeix diferents tasques administratives i les seves responsabilitats inclouen la compilació d'estadístiques de les biblioteques, el manteniment de les normes, incloent les regles de catalogació i classificació, i la gestió del sistema de drets d'autor generats pel préstec públic (un sistema que distribueix 20 milions de dòlars als autors danesos cada any i és així un factor important per assegurar la producció literària en danès).

DESENVOLUPANT CONJUNTAMENT PERSONES I SISTEMES

La més important entre les funcions emergents de la DNLA és la seva responsabilitat sobre el desenvolupament del sistema bibliotecari. Aquesta competència és fa efectiva de diverses maneres, sempre treballant en la perspectiva de potenciar la biblioteca híbrida i integrar amb més eficàcia els serveis en la vida quotidiana d'un nombre creixent d'usuaris. La DNLA ha dirigit programes de desenvolupament estratègic en quatre camps: l'ajuda al desenvolupament tecnològic, el desenvolupament de nous serveis, el desenvolupament de competències del personal de biblioteques i el canvi de l'estructura del sistema bibliotecari. Amb la nova *Act Regarding Library Services*, la DNLA va rebre finançament durant tres anys per implementar el nou concepte de biblioteca. Els recursos es van esmerçar seguint aquestes quatre línies estratègiques.

Deixeu-me passar breument per sobre d'aquests programes. El programa de desenvolupament tecnològic, la primera pedra angular, va ser pensat per fer que totes les biblioteques estiguessin capacitades per establir xarxes amb els seus usuaris i entre elles. En segon lloc, la creació de nous serveis és crucial per canviar el paper de les biblioteques. El portal nacional, bibliotek.dk, descrit abans, és el nou servei essencial, i va ser endegat i és desenvolupat constantment per la DNLA. El portal dóna accés a diferents serveis, com el de referència electrònica i les guies d'Internet. Aquests serveis són creats i gestionats per les biblioteques en xarxa. Normalment, els nous serveis es desenvolupen com a projectes amb el suport de la DNLA.

La construcció de noves habilitats professionals és la tercera base estratègica. L'objectiu d'aquest esforç és assegurar que personal format fa dècades estigui capacitat per oferir i desenvolupar serveis adequats en la biblioteca en xarxa. L'autèntic repte era esmerçar els diners de tal manera que generessin canvi permanent. Com que crec que el repte del desenvolupament de les capacitats és global, esbossaré el nostre programa. Vam fer quatre coses: ens vam centrar en un nou lideratge, vam formar formadors, vam formar caps de projectes, i vam començar a construir un programa d'alfabetització informacional.

A grans trets, Dinamarca ofereix cursos i seminaris molt bons en el camp de la formació permanent. La Royal School of Library and Information Science n'és el proveï dor principal, amb uns 300-400 cursos anuals que s'imparteixen arreu del país[5]. Tanmateix, vam decidir endegar un grup d'activitats amb un abast diferent. En primer lloc, ens vam centrar en la necessitat d'un nou lideratge i en la necessitat de transformar les institucions en organitzacions en evolució ("learning organizations"), introduint la cooperació i el treball en equip, desenvolupant nous papers professionals per al personal, i canviant les actituds envers les prioritats tradicionals de la biblioteca. Es va organitzar un curs d'un any i mig i gairebé la meitat dels directors de les biblioteques públiques daneses hi van participar. Continuarem endavant amb aquest esforç, però els propers cursos s'orientaran tant als directors de biblioteques públiques com als de biblioteques de recerca.

La segona idea; formar els formadors, es fonamentava en el desig de donar a cada persona que treballa a les biblioteques l'oportunitat d'un reciclatge anual. Donat que les biblioteques del comtat són les responsables d'identificar i satisfer les necessitats de desenvolupament professional en la seva àrea de servei, se'ls va demanar que organitzessin la formació de manera que el personal amb més experiència pogués ajudar als col· legues a implementar nous serveis, com ara classes d'Internet o un departament de música o a cooperar en serveis via web. Els formadors havien d'impartir cursos senzills sobre el terreny i treballar durant un parell de dies amb els col· legues a la seva biblioteca. Des de l'inici del programa, s'hi han preparat uns 100 formadors.

La tercera idea era formar caps de projecte. Aquest programa es fonamentava en l'experiència, que ens ensenya que gairebé tots els nous serveis comencen com a projectes i que el treball per projectes és un dels millors mitjans per desenvolupar les competències professionals. Vuitanta caps de projecte estan ara preparats com a resultat d'aquest programa de formació .

La discussió sobre els programes d'alfabetització informacional i de formació d'usuaris va sorgir d'alguna d'aquestes iniciatives i una primera mesura va ser organitzar cursos amb l'objectiu de donar a totes les biblioteques la preparació professional necessària per poder oferir a la ciutadania programes d'alfabetització informacional.

El quart esforç estratègic implica un canvi en l'estructura del sistema bibliotecari que és crucial perquè aquest esdevingui coherent, tal com l'he presentat en les meves observacions inicials. En aquest àmbit s'han anat desenvolupant quatre activitats importants. Donem suport financer als municipis que es posen d'acord per fusionar els seus sistemes bibliotecaris amb els d'altres municipis, creant unitats més grans i més ben capacitades per cooperar amb els serveis d'àmbit nacional que no pas les biblioteques petites. Aquests municipis poden així desenvolupar el seu personal i establir nous serveis en la línia de la biblioteca híbrida.

També vam transformar l'estructura de la biblioteca del comtat, tot mantenint les 16 biblioteques existents però canviant la seva funció i les seves tasques per així satisfer les demandes de serveis via web. Les noves tasques es relacionaven amb el desenvolupament de noves capacitats professionals a les biblioteques d'arreu del comtat i en l'assumpció d'un paper d'assessorament en la creació de nous serveis.

Vam donar suport financer a l'establiment de noves xarxes que generen nous serveis en cooperació, no només entre biblioteques sinó també amb altra mena d'institucions. Finalment, vam aconseguir bastir una xarxa de cooperació entre les biblioteques universitàries i altres biblioteques de recerca per oferir serveis virtuals. Aquesta cooperació s'està ampliant a altres àrees i ja s'han fet les primeres passes en la cooperació en la biblioteca virtual entre les biblioteques de recerca i les biblioteques públiques.

Un darrer i molt important element per a la DNLA és l'administració de la Denmark's Electronic Research Library, una biblioteca virtual a ple rendiment construïda sobre la cooperació de més de 100 biblioteques d'investigació i coordinades per la DNLA. Aquesta iniciativa dóna accés restringit a 9.000 revistes electròniques, portals temàtics i col·leccions d'enllaços i catàlegs de biblioteca (un catàleg virtual que treballa conjuntament amb library.dk). En aquest àmbit, la retroconversió de les fitxes catalogràfiques gairebé ha acabat i estan en marxa diferents programes de digitalització[6]. Com que el meu tema aquí es relaciona amb la societat civil, no m'endinsaré en aquesta àrea més que per esmentar-la com a part integrant del model danès i per manifestar que el foment d'una col·laboració més estreta entre les biblioteques de recerca i les biblioteques públiques és un repte de la màxima envergadura.

CREAR NOVES BIBLIOTEQUES I NOUS BIBLIOTECARIS

Espero que el model que he esbossat suggereixi algunes respostes als desafiaments que presenta l'organització d'un accés més integrat als recursos d'informació. M'he centrat principalment en l'aspecte d'organitzatiu i no he tractat gens, per exemple, els problemes que les biblioteques tenen amb el copyright, que és una tema important en relació amb el futur de l'accés. Deixeu-me esmentar només que ens trobem amb els mateixos problemes que les biblioteques dels Estats Units, amb els preus de les revistes electròniques creixent de manera agressiva. Hem treballat amb models oberts alternatius com el de la Public Library of Science, però també hem tingut experiències molt positives amb l'accés llicenciat.

Voldria concloure assenyalant el que veig com els tres reptes més importants que es trobaran les biblioteques en els anys vinents.

El primer és el desafiament perquè la biblioteca sigui el proveïdor de la informació electrònica. L'objectiu final és proporcionar un accés total a la informació electrònica, en diverses condicions. Donat que aquest objectiu és difícilment assolible en aquest moment, el que podem fer—tot just per esmentar algunes accions—és treballar en els programes de digitalització en curs per així proporcionar un accés sota llicència, restringit però més flexible, als continguts electrònics i establir un accés sistemàtic al material de naturalesa pública, els titulars del qual tinguin una actitud positiva envers un accés obert. A Dinamarca oferim aquesta accessibilitat creixent proporcionant més i més material amb text complet a través del catàleg de bibliotek.dk. L'organització per part de la biblioteca de la distribució via web de pel·lícules i música és un altre repte encara en un nivell experimental però això serà una tasca per a la dècada vinent. L'oferta de referència electrònica i de serveis d'informació telefònica sobre una base de 24 hores al dia 7 dies a la setmana només requereix l'obtenció dels recursos necessaris.

El segon gran repte és la creació la biblioteca com a un lloc que realment satisfagui les necessitats locals. De la mateixa manera que els serveis virtuals han canviat el comportament dels usuaris de la biblioteca, hem de convertir la biblioteca en un lloc per resoldre les necessitats dels nostres usuaris d'una manera que es diferencïi de la biblioteca del segle XX orientada al llibre. Hem de proporcionar espai de qualitat per als centres d'informació i per als diferents tipus d'activitats educatives així com per a activitats pròpies d'un centre cultural. Hem de seguir desenvolupant programes per satisfer les necessitats d'educació permanent, però

també hem de ser conscients de la necessitat de punts informals de trobada i d'àrees no programades estimulants.

El tercer gran repte és la creació del nou bibliotecari. En aquest àmbit, el pas més important és transformar el bibliotecari de proveï dor d'informació a proveï dor de coneixement; és a dir, d'algú que simplement dóna accés a la informació a algú que dóna suport actiu a l'usuari en l'adquisició del coneixement requerit. Aquest canvi es farà manifest en una varietat de nous papers per als bibliotecaris: productors d'informació, editors de portals, especialistes en informació comunitària, formadors d'alfabetització informacional, formadors dins un centre de recusos per a l'aprenentatge, coordinadors i consellers de cultura infantil, defensors dels drets dels consumidors i, encara ara, com a especialistes temàtics en tots els camps.

Tots aquests reptes es podrien resumir en la visió essencial de crear la biblioteca personal, actualitzada segons un perfil determinat i que dóna accés immediat a la informació. Arribarem a aquest nivell d'accés però només gradualment i cooperant sobre noves premisses organitzatives

Referències

Andersson, Marianne i Dorte Skot-Hansen. 1994. *Det lokale bibliotek: afvikling eller udvikling*. København: Danmarks Biblioteksskole.

Andresen, Leif. 2001. A New Route to Danish Libraries. *Cultivate Interactive* 5 (1 October). Disponible a: http://www.cultivate-int.org/issue5/danish/.

_____. 2002. Visit Your Library from Home. *Scandinavian Public Library Quarterly* 1: 4-5.

Hansen, Lone. 2003. Immediate Access to Danish Libraries. *IFLA Newsletter to the Sections on Interlending and Document Supply* 31 (1): 31-34.

Larsen, Gitte. 2001. Developing Skills for New Electronic Services in Libraries. *Scandinavian Public Library Journal* 34 (4).

Thorhauge, Jens. 2002a. *Danish Library Policy: A Selection of Recent Articles and Papers*. Copenhagen: Danish National Library Authority. Disponible a: http://www.bs.dk/index.ihtml?side=http://www.bs.dk/publikationer2.ihtml?id=2302.

Thorhauge, Jens, ed. 2002b. *Nordic Public Libraries: The Nordic Cultural Sphere and its Public Libraries*. Copenhagen: Danish National Library Authority. Disponible a: http://www.bs.dk/publikationer2.ihtml?id=2248.

---

[1] Traducció anglesa disponible a: http://www.bs.dk/publikationer2.ihtml?id=1346

[2] Text complet del manifest disponible a: http://www.pulmanweb.org/news/PULMANconference_manifesto.htm

[3] Més desenvolupat a Thorhauge 2002a. Podeu trobar una introducció més breu al sistema bibliotecari danès es pot trobar a Thorhauge 2002b. Podeu seguir el desenvolupament en curs a la revista Scandinavian Public Library Quarterly, publicada per la Danish National Library Authority. Versió electrònica disponible a: www.splq.info

[4] Informació addicional en anglès disponible a: www.library.dk i a Andresen 2001, Andresen 2002, i Hansen 2003 a bibliotek.dk.

[5] Vegeu Larsen 2001 per més informació sobre la interacció entre el projecte de desenvolupament de les biblioteques daneses i el programa de formació continuada de la Royal School of Library and Information Science.

[6] Podeu trobar més informació sobre la Denmark's Electronic Research Library al seu lloc web: www.deff.dk, i al lloc web informatiu: www.deflink.dk.